

ЎЗБЕКИСТОН

ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси
1993 йил 21 май, жума
№ 92-93 (21.444)

Газетага 1918 йил 21 июлда «Иштирокиюн» номи билан асос солинган

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни «ТАЪЛИМ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИГА ЎЗГАРТИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 2 июлда қабул қилинган «Таълим тўғрисида»ги қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ахборотномаси, 1992 йил, № 9, 342-модда) куйидаги ўзгариш ва қўшимчалар киритилсин:

1. 22-модданинг: Иккинчи хатбошидаги «Таълим муассасаларида методик ёрдам кўрсатида» деган сўзлар «Таълим муассасаларида услубий раҳбарликни амалга оширадиган» деган сўзлар билан алмаштирилсин; учинчи хатбоши чиқариб ташлансин.

2. 23-модданинг олтинчи хатбоши куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Давлат тасарруфидан бўлмаган республика аҳамиятига молик таълим муассасаларининг раҳбарлари муассасалар томонидан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси билан келишиб тайинланади».

3. 25-модда куйидаги тахрирда баён этилсин:

«25-модда. Таълимни бошқариш давлат идоралари билан давлат тасарруфидан бўлмаган таълим муассаса-

ларининг ўзаро муносабатлари»

Давлат тасарруфидан бўлмаган таълим муассасаларида қабул давлат ўқув юртлири учун белгиланган тартибда ва муддатларда ўтказилади».

4. 38-модданинг олтинчи хатбошидаги «айрим фуқаролар» ва еттинчи хатбошидаги «фуқаролари» деган сўзлар чиқариб ташлансин.

5. 39-модданинг иккинчи хатбоши куйидаги тахрирда баён этилсин:

«Давлат тасарруфидан бўлмаган таълим муассасаси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилган вақтдан бошлаб юридик шахс ҳуқуқини қўлга киритади».

Ўзбекистон Республикасининг Президенти **И. КАРИМОВ**.
Тошкент шаҳри, 1993 йил 7 май.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

КАСБИГА ИХЛОС ҚЎЙГАН ЧЕВАР

Самарқанд шаҳар Темир-йўл районидagi «Динамо» тикувчилик фабрикасида моҳир тикувчилар кўп. Улар тайёрлаётган маҳсулотлар бекириб, чиройли ва ҳаёт замонини фаносида бўлган харидорнинг бўлишини яхши англашади. Қолаверса, спортчиларга фақат чидамли кийим дош бериши сир эмас. Шу боис чеварлар тинимсиз меҳнатлари эвазига сифатли маҳсулот тайёрлашга эришляпти.

Чуқри бозор иқтисодиёти шартини шунини талаб қилмоқда.

Мабодо, бирор харидор спорт моллари дўконига кирса, «Динамо» ёрлиги қўйилган кийим-кечакларни кўздан кечирмасдан ўтказмайди. Бонси бундай маҳсулотлар аксарият Мунира Носирова сингари касбига фидойи чеварлар қўлидан чиққан бўлади.

Моҳир тикувчи Мунира Носирова кунлик нормасини 120 фанондан ошириб утдилаб, маҳсулотларининг сифатини яхши қилдирилшига алоҳида эътибор беради.

СУРАТДА: илгор ишчи **М. НОСИРОВА**.

Ғ. АЛИЕВ олган сурат.

САФАРБАРЛИК

Қақшадарё вилоятида табиий офат оқибатларини тугатиш учун оммавий кураш давом этмоқда.

Вилоятда шу йилнинг 7—8 май кунлари ёққан кучли жала ва дўл қишлоқ хўжалик экинлари жиддий зиён етказган эди. Кўпгина жойларда қайта чигит экилди. Боғлар ишланиб, чорва бинолари таъмирланди. Аммо ишлар тўлиқ тугатилмасдиноқ яна 15 май кунги кеч соат олтида ёққан кучли жала кўп жойларни пайқон қилиб кетди.

Айниқса, табиий офат Нишон, Чироччи, Янқабоб, Қарши, Шаҳрисабз, Китоб, Муборак районларининг давлат ва жамоа хўжаликларидagi экинлар, боғ-роғлар жиддий шикаст етказди. Ғаллазорлардаги бошоқ тортган арпа ва буғдой ёнбошлаб қолди. Ғўза ниҳолларини қатқалоқ босди.

Лекин ҳеч ким саросимага тушмай табиат келтирган зарар оқибатларини тугатишга киришганлар.

— Аслида деҳқон учун енгил келган йилнинг ўзи йўқ. — дейди вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Ўзбекистон Халқ депутати **М. КАРОМОВ**.

ИҚТИСОДИЙ ИСЛОҲОТ—ДАВЛАТ НАЗОРАТИДА

БАНК ТИЗИМИ ҲАҚИДА КЕНГАШ

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўн иккинчи сессиясида мамлакат Президенти Ислам Каримовнинг нўти ва сессия хужжатларида иқтисодий ислохотнинг муқарраблигини, уни рўбга чиқаришда доир қонун ва қарорларни оғишмай бажариш муҳимлигини таъкидланди. Мустақил давлатимиз иқтисодий сиёсатининг ҳозирги босқичида бу долзарб вазифа иқтисодий ислохотни амалга ошириш масалаларида доир қарорлар бажарилишини назорат қилувчи Республика жамоат комиссияси фаолиятининг асоси бўлиб турибди.

Республика жамоат комиссиясининг навбатдаги амалий кенгаши «Ўзбекистоннинг банк тизими: шаклланиш ва ривожланиш муаммолари» мавзусига бағишланди. Кенгаши Ўзбекистон Республикаси Президентини хузуридаги Давлат назорати қўмитаси раисининг ўринбосари, республика жамоат комиссиясининг раиси Б. Раҳмонов ирилш сўзи билан бошлади.

«Ҳуқоқамга қўйилган маънавий ювасидан Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг муҳбир-аъзоси, Тошкент молия институтини раиси М. Шарифхўжаев, Деҳқончилик саноатини анчионерлик тижорат банни бошқарувининг раиси А. Аҳадов, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг директори В. Журавлев, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирининг биринчи ўринбосари Ш. Ўринбоев, «Тадбиркор» банки бошқарувининг раиси А. Юсупов, Республика жамоат комиссияси раисининг ўринбосари Р. Усмонов ва бошқалар сўзга чиқдилар. Бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида банклар тизимини такомиллаштириш, иқтисодий ислохот қатнашчилари бўлган тадбиркорлик тузилмалари фаолиятини молиявий рағбатлантириш, ривожлантириш йўлига ров бўлаётган нуқсонларни бартараф қилиш ювасидан кўпгина амалий фикрлар айтилди.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти хузуридаги Давлат назорати қўмитасининг Раиси М. Мирқосимов қатнашди.

А. АБДУВАННОПОВ.

НУРОБОДАДА ХАЛҚ САЙЛИ

САМАРҚАНДДАГИ НУРОБОД ШАҲАРЧАСИ ОТЧОПЛАРИДА «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» РЎЗНОМАСИНИНГ 75 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ХАЛҚ САЙЛИ ЎТКАЗИЛДИ

Очига, чўл бағридаги бу шаҳардаги кўтаринчилик, шоду хурамчилиги кўриб ҳавасимиз келди. Одамлар эрта тонгдан Нуробод район марказидagi отчопарга отландилар. Карнай-сурнай садолари одамларни «Ўзбекистон овози» газетаси 75 йиллигига бағишлаб ўтказилаётган катта кўпарига чоғланди.

Ун мингта яқин аҳоли тўпланган отчопарда митинг бўлди. Район ҳокими С. Холбооров тантаналар халқимизнинг «Ўзбекистон овози» рўзномасига бўлган чўкур эҳтирими эканлигини алоҳида наъб этиб ўтди.

Самарқанд вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Н. Холқов тўпланганлар хузурида нўти сўзлаб, рўзнома юбилейи муносабати билан вилоятда амалга ошириляётган тадбирлар хусусида гапирди. Рўзнома ходимлари — деди нўтич — халқ кўнрақларини қайта тиклаш борасида ажойиб ташаббускорлик кўрсатмоқда. Шу боис, Нурободда газета юбилейи шарафига кўпнари ўтказилган раъзи маънога эга. Биз бундан кейин ҳам «Ўзбекистон овози»ни отахон газета сифатида севиб қўйивермайсиз.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашининг иккинчи котиби М. Қўриғабоев бугунги кунда газета ходимлари партия сиёсатини қайла тарғиб этаяётганлиги хусусида мулоҳаза юрлтиди ва «Ўзбекистон овози» рўзномаси 75 йиллигини нишонлаш таъкилий қўмитаси раиси сифатида Нурободда ўтказилган тадбир таъкилотчиларига, фаолларига миннатдорчилик билдирди.

— Бизнинг асосий вазифамиз халқ кўнрақини ҳисобланган кўпарини жаҳон майдонига олиб чиқишдир, — деди вилоят «Кўпариси» уюшмаси раиси Ғ. Пулатов. — Бу борада «Ўзбекистон овози» чавандозларимизга жуда катта маъад бермоқда. Шу жиҳатдан мен бугунги кўпарини газета хизмати-га муносиб баҳо деб биламан.

Мана шундан кейин отчопарда чинакам мардлар кураши бошланди. Минглаб кишилар чавандозларнинг жангу жадалини, шир жоғату гайратини, фидойилигини берилаб, мириқиб томоша қилдилар. Дарвоқе Нуробод ҳокимлиги бундай оммавий муносабатга катта муруват кўрсатди. Ғолиб лар учун битта тўя, битта тана, 20 та кўчор ва юз лан зибд қимматбаҳо совғалар ажратди. Бундан тантанали ўйлаб таъкилотлар, идоралар, қўматлини тасвирлар ўз совринларини инъом қилдилар.

Приварадида бош соврин — тўяни Қақшадарё вилоятининг Чироччи району «Кўпдал» хўжалигидан келган она тили ва адабиёти муаллими К. Эшадобдун қўлга киритди. Нурободлик таниқли чавандозлар А. Сатторов ҳамда А. Зейдуллаевларга эса биттадан совға насиб этди.

Ф. ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Депутат эл хизматида ГУЗАР ОБОД БЎЛДИ

Анджон шаҳрининг Шарифбек гузарига 4 та маҳалла бўлиб, бу ерда 20 минг аҳоли яшайди. Улар Ўзбекистон халқ депутати Ботир Парлиева гузарини обод қилиш ювасидан наъаз берган эдилар. Депутат ва маҳалла фаолларининг сайй-ҳаракатлари тўғрисида гузар чирой оча бошланди.

Бу ерда аҳолига маиший хизмат кўрсатадиган туркум бинолар қурилди. Поликлиника, тиш доволаш бўлими, оталар чойхонаси, факрийлар хонаси, бохт уйи, дорихона, омонат касса, миллий таомлар ошонаси, озиқ-овқат дўкони, 50 та хонадонга хизмат қиладиган шаҳарлараро телефон стаяси ва ҳамда ҳаммом хизмати ташкил этилди. Бу қурилишга вилоят матбуот жамиятлари уюшмаси ҳомийлик қилляпти. Ҳозиргача 16 миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилди.

Кўп ишлар ҳашар йўли билан амалга оширилди. Ҳашарда вилоят йўл қурилиши бошқармаси, Анджон хўжалик ва маданий моллар базаси, мебель фабрикаси, «Мақсад» кичик корхонаси ишчи-хизматчилари, шаҳар ишчи ишлар бўлими ва давлат автомобиль назорати инспекцияси меҳнат жамоаси фаол иштирок этдилар.

А. ҚҮРОНВОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

МАНГИТДА ЁНИҚ БОЗОР

Амударё — Қорақалпоғистон Республикасининг йирик районларидан бири. Ҳозирги иқтисодий қийинчиликларга қарамасдан район саноати ривожланмоқда. Қурилиш, транспорт тармоқлари кенгайиб, маданий хизмат кўрсатиш яхшиланмоқда.

Район маркази — Мангит шаҳри йил сайн ободонлашляпти. Деҳқон бозори одамлар билан лик тўла. Бу ерда фақат амударёликлар эмас, қўшни Хоразм вилояти, Туркманистоннинг Тошхўвор вилояти шаҳар-районлари, овулларидан кўпша одамлар деҳқон бозорига саъво қилишади.

Кўни кеча амударёликларнинг орузу рўбга чиқди. Мангитда янги замоний ёниқ бозор қурилиб, фойдаланишга топширилди. 1600 квадрат метр майдонни ағаллаган минг ўринлик ёниқ бозор миллий меъморчилик анъаналари асосида барпо этилди.

Бозор қурилиши ишларида 304, 305, 390, 498-меҳанизациялашган кўчма қолонлар бунёдкорлари кўп иштирок этдилар. Бундай замонавий бозор Қорақалпоғистон Республикаси шаҳар ва районларида биринчи бўлиб тикланди. Бозор хузурида меҳмонхона, ошхона, чойхона, сарторшохна ва бошқа маиший хизмат кўрсатиш нуқталари ишлаб турибди.

Ёниқ бозорнинг ишга туширилишига бағишланган тантанали йиғилишда Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси У. Аширбеков кўрғувчилар, район меҳнаткашларини табриқлади.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

Ф А Р А Н Г МАТБУОТИ КЎРГАЗМАСИ

Оврупонинг ривожланган мамлакатларидан бири Францияда матбуот қай ахволда? У ерда қайси соҳаларда газета-журналлар чиқаяди, нашрларнинг полиграфиялик иқтисодиёти қай ҳолатда? Бу саволларга жавоб олиш учун атай Фарангистонга бориш шарт эмас. Мамлакатимиз пойтахти Тошкентнинг Ленинград кўчасида жойлашган Журналистлар уйига келсангиз «Фаранг матбуот панорамаси» кўргазмасидан тўлиқ жавоб оласиз.

Кўргазманинг очилиш маросимида Ўзбекистон Журналистлар уюшмаси раиси Л. Кабаров, Франция Республикасининг Ўзбекистондаги элчиси Жан Поль Везина, Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашрият-матбаа концерни бosh директори Ш. Усмолов, «Тошкент оқшом» — «Вечерний Ташкент» газеталари муҳаррири Э. Эрназаров икки мамлакат матбуотчилари ўртасидаги алоқаларини мустаҳкамлаш зарурати ҳақида сўз юрлтидилар.

Кўргазма 22 майгача давом этади.

Ю. ЗИЕДОВ.

ГИЛАМ КЎПАЯДИ

Афғонистоннинг Балх, Ҳирот, Жовдузон, Форёб, Бодикс вилоятлари азалик гилам тўқувчилари саъвати билан оламга машҳур. Афғонистон гиламларини қўлаб ҳориний давлатлар валютасига сотиб олишмоқда.

Шунинг учун ҳам бухоролик ишбилармонлар Мозори Шарифдаги «Ширкати Барот» фирмасининг Бухорода қўша корхона ташкил этиш тўғрисидаги тақлибли ҳушудлик билан қабул қилишди.

Н. НАНМОВ.

«Ўзбекистон овози»нинг 75 йиллиги олдиған ОТАДЕК БАҒРИ КЕНГ, ОНАДЕК МЕҲРИБОН

50-йилларнинг бошлари, Уша талабалик давримиз. Оруз-хаёллар оғушида кўкка парвоз қиламиз ҳар кун. Тошкент дорифундунининг журналистика бўлимида таҳсил олардик. Агарда насаб этиб, олийгоҳни битирсак, республикада биринчи бўлиб журналист малякасиз беришган биринчи дипломли қамлашлардан бўлардик. Шунга яраша барчамизнинг ҳавасимиз баланд, айни пайтда зиммага тугашдиган масъулиятини ҳам ҳис этардик.

Аммо ўқиниш иккинчи йили ҳам уятапти-ю, ўша пайтдаги атамимиз билан айтсам, журналистикадан «е» харфи ҳам ўтилмади. Кафедра, факультет раҳбарларига бу ҳақда оғиз очсак: «Сизнинг соҳангиз бунча республикада мутахассис йўқ, сизлар биринчи қадричор бўласиз», деган жавобни эшитдик.

Бу ёни қизақ бўлди-ку! Бизга ҳеч нима ўргатмасди, ўқитмасди, қандай кўй қўрмаган-билмаган соҳангиз ректорларига айтди. Бўлган гапларни сўзлаб бердик.

— Бизни ҳам тўғри тушининглар, йўқни йўндритиб бўладимиз? Қаердан тонамиз ўша сиз айтаятган мутахассисларни?

Уша ишларга ҳо қоникмаслик ҳисси тинчлик бермасди бизга. Узинг учун ўл етим, дегадилар рост экан. Ҳозир отни қамчиламасак, сўнгра кеч бўлади, «аттанг» деганинги фойдаси бўлмайди.

Хуллас, партия Марказий Комитети мафкура бўлимининг мудири Маҳмуд Раҳмонқуловнинг қабулига уч талаба кирдик: Тоҳир Пидоев (ҳозир у ўша дорифундунида бўлажак журналистларга сабоқ беришти, фан номзоди, Ўзбекистон матбуоти тарихининг билимдонларидан бири), Муҳиддин Жалолов (ҳозир республика Вазирлар Маҳкамасида маъсул ходим) ва камина.

Маҳмуд ака бизни ниҳоятда самийий кўтиб олди. Ҳол-аҳвол сўрагач: — Ҳўш, йигитлар, хизмат? — деди.

Аваллаги тортингандек бўлдик, кейин эса биримиз олиб, биримиз қўйиб қўйинчаклик билан гапирга кетдик. Факультет раҳбарларига учрашганимиз, ректор хузурида бўлганимизни, олган жавобларимизни — ҳамма-ҳаммасини айтдик. Гапларимизни бўлмадсан, диққат билан охиригача тинглаган Маҳмуд ака:

— Да...а, — деди чўзиброқ, — жумбоқ анча мушкул экан. Кўнглини туширманглар, ажалдан — бошқа ҳамма шундай дедилди, жумбоқни ечиш йўллари ахтари бошладилар шекилли жимчиқ қолди. Қўйилган напиросни кетма-кет мириқиб торлти. Бирдан кўнгли ёришгандек бўлиб бизга юзданди.

— Бундай қиламиз, укалар! Сизлар Тошкентдаги энг кўзга кўринган, эл овозига тугаш ҳамда Москвадаги олий партия мактабининг газетачилик бўлимини битириб келиб, қаерда бўлса ҳам ишлаётган кишиларнинг рўйхатини тугатинглар. Масаланинг бу ёни мана, менга тана. Соғайиб қилиб, сизлар билан шу озолиқнинг жалаб этамиз улари.

Кайтар эканмиз, жуда катта муаммога биттадан олтин гишт қўйинса, эртани кунимиз порлоқ бўлишига шак-шубҳа йўқ.

— Очингани айтиш керак. Ҳозир кўнчиликда, айниқса етишимаяпти, — дейди Ўзбекистон халқ ёзувчиси, «Еш куч» журналы бosh муҳаррири Худойберди Тўхтабоев. — Мен Президентимиз билан бўлган учрашувдан кейин шундай хулосага келдик. Ешларимиз аввало ўртинги тарихимизни, миллий қадриятларимизни билиши керак. Эътибор берилинган-а, фарзандларимизнинг иқтисодий билими сусет. Уларга дунё билимлари деярли ўргатилмайди. Сабаби ешларимиз орасида китобхонлик савияси жуда паст. Шундай ахволда биз келажакда буюк давлат воқисларини қандай қилиб тарбиялашимиз мумкин?

Давра сўхбатига қатнашган «Туркистон» газетаси бosh муҳаррири Жабор Разақов, «Гўнча» журналы бosh муҳаррири Яйра Саъдуллаева, америкалик виандашомини Жавдат Сайхон, «Камалак» нашрияти бosh муҳаррири, шоир Нормурад Нарзуллаев, республика халқ ноиб, «Чўлпон» нашрияти директори, ёзувчи Нурали Қўбул, Тошкент вилояти қўмитасининг иккинчи котиби Ғофиров Раҳимшиновлар ҳам дил сўзларини изҳор этишди.

У. ФАНИЗЕВА,
М. ОБИДОВА.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

УМУМИЙ ФЙДАЛАНИШДАГИ ҲАВО, ТЕМИР ЙЎЛ, ИЧКИ СУВ ВА АВТОМОБИЛЬ

ТРАНСПОРТИ ЙЎЛОВЧИЛАРИНИНГ МАЖБУРИЙ ШАХСИЙ ДАВЛАТ СУГУРТАСИ

ТЎҒРИСИДА

Ушбу қонун давлат суғурта органлари билан ҳаво, темир йўл, ички сув ва автомобиль транспорти йўловчилари ўртасидаги суғурта воқеаси боғлиқлиги билан ҳаво, темир йўл, ички сув ва автомобиль транспорти йўловчиларининг мажбурий давлат суғуртасига (будан бундан «йўловчилар суғуртасига») доир муносабатларни тартибга солиди.

1-модда. Суғурта мақсади

1. Ушбу Қонуннинг мақсади йўловчиларнинг суғурта ҳимоясини таъминлаш ҳамда мажбурий давлат суғуртаси шартларини яхшилаш иборатдир.

2. Йўловчиларни мажбурий суғурталаш тўғрисидаги қонулар ушбу қонундан ҳамда унга мувофиқ чинариладиган Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонун ҳужжатларидан иборат бўлади.

3-модда. Суғурта шакли

1. Сафар (парвоз) вақтида ёки тайёраҳо, шохбекат, бекат, бандаргоҳда рўй бериши мумкин бўлган бахтсиз ҳодисалардан давлат мажбурий суғуртасидан ўтказилиши керак бўлган ҳаво, темир йўл, ички сув ва автомобиль транспорти йўловчилари муқаррар тарзда суғурталанадилар.

Қуйидагилар:

шаҳар атрофида қатновчи темир йўл, ички сув ва автомобиль транспорти йўловчилари;

шаҳар ичида қатновчи автомобиль транспорти йўловчилари;

бир вилоят, Қорақалпоғистон Республикаси доирасида қатновчи автомобиль транспорти йўловчилари учун 50 километр масофагача давлат мажбурий суғуртаси қўлланилмайди.

3-модда. Суғурталаш объекти ва субъекти

Суғурталаш объекти йўловчиларнинг саломатлиги ва ҳаётидир.

Суғурталанувчилар умумий фойдаланишдаги тайёралар, поездлар, автобуслар, кемалар ва паромларда йўловчиларни ташувчи транспорт ташкилотларидан чиқарилган сотиб олган жисмоний шахслар (Йўловчилар).

Суғурталовчи — давлат суғурта ташкилоти.

4-модда. Суғурта воқеалари

Суғурта муддати давомида рўй берган ҳамда бахтсиз ҳодиса тўғрисидаги ҳужжат, даволаш-олини олиш муассасасининг далолатномаси билан тасдиқланган шикастланиш, захарланиш ёки ҳалок бўлиш ҳолатлари суғурта воқеаси ҳисобланади.

5-модда. Суғурта тўловлари

Суғурта тўлови чипта қийматига қўйилади ҳамда уни транспорт ташкилоти йўловчидан ундириб олади.

Суғурта пули ҳамда суғурта тарифини Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилайди.

Умумий фойдаланишдаги ҳаво, темир йўл, ички сув ва автомобиль транспортида бепул юриш ҳуқуқидан фойдаланувчи йўловчилар амалдаги қонуларга мувофиқ суғурта пули тўламаган ҳолда давлат мажбурий суғуртасидан ўтказилиши шарт.

6-модда. Суғурта муддати ва суғурта амал қиладиган жой

Йўловчилар чипта сотиб олиб, дастлабки йўналиш жойи (тайёраҳо, шохбекат, бекат, бандаргоҳ) ҳудудида борган пайтларидан бошлаб транспорт воситаси жаъвал бўйича йўналишга қўйилган бир соат кўнгуна қадар суғурталанган ҳисобланади.

Суғурта муддати йўловчи борар манзилдаги тайёраҳо, шохбекат, бекат, бандаргоҳ ҳудудида чиққанидан кейингина тугайди.

7-модда. Суғурта суммаларини тўлаш

Суғурта қилинган йўловчи транспортда рўй берган бахтсиз ҳодиса тўғрисида шикастланган ёки умумий меҳнат қобилиятини йўқотган тақдирда унга суғурта пулини турар-жой давлат суғурта мубоширлиги тўлайди.

8-модда. Бахтсиз ҳодиса тўғрисидаги ҳужжатни тўлаш

Транспорт ташкилоти суғурта қилинган йўловчи билан транспортда рўй берган бахтсиз ҳодиса ҳақида ҳужжат тўзлади.

9-модда. Низоларни қараб чиқиш

Суғурта суммаларини тўлашга доир низолар давлат суғурта идоралари томонидан бир ой муддат ичида қараб чиқилади. Агар суғурталанувчи шахснинг талаби қондирилмаса, у судга мурожаат этиши мумкин.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1993 йил 7 май.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри, 1993 йил 7 май.

Ўзбекистон Республикаси

Олий Кенгашининг

Қ А Р О Р И

«УМУМИЙ ФЙДАЛАНИШДАГИ ҲАВО, ТЕМИР ЙЎЛ, ИЧКИ СУВ ВА АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ЙЎЛОВЧИЛАРИНИНГ МАЖБУРИЙ ШАХСИЙ ДАВЛАТ СУГУРТАСИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. «Умумий фойдаланишдаги ҳаво, темир йўл, ички сув ва автомобиль транспорти йўловчиларининг мажбурий шахсий давлат суғуртаси тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонуни эълон қилинган пайтдан эътиборан амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси уч ойлик муддат ичида:

Умумий фойдаланишдаги ҳаво, темир йўл, ички сув ва автомобиль транспорти йўловчиларининг мажбурий шахсий давлат суғуртаси юзасидан суғурта пуллари ҳамда суғурта тарифлари миқдорларини, шунингдек суғурта суммасини тўлаш учун жароҳатнинг оғирлик даражасини аниқлаш қондаларини белгилловчи меъёрий ҳужжатлар қабул қилсин;

Ҳукумат ва тармоқнинг ушбу қонунга зид бўлган меъёрий ҳужжатлари қараб чиқилиши ва бекор қилиниши таъминлансин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Раиси Ш. ЙЎЛДОШЕВ.

Тошкент шаҳри, 1993 йил 7 май.

ҲАР БИР НИҲОЛ АРДОҚДА

Айни кунларда республикамиз даладарига асосий экиннинг бўлган ғўза парварини авж олдирилмоқда. Об-ҳавонинг паст келиши, кетма-кет ёмғирлар ёғиши деҳқонларнинг иродасини бука олмайди. Аксинча, улар ғайрат-шижоатни бўшақтирмай, қатқалоқни тезроқ юмшатишга, ниҳолларнинг бар-авж ривожланишига таъминлашга ҳаракат қилаётганлар.

Ариасой районидagi Бобо Файзаев номидаги давлат хўжалигида ҳам дала ишлари кўнгалдагидек оlib борилаётган. Хўжалик деҳқонлари ўтган йил мустақил маънавиятнинг ғирмонига 5140 тонна пахта тошпиришган эди. Бу йил эса давлатга тошпириладиган пахта 5250 тоннага ташкил этади. Шу боис миришкорлар ғайратини бўшақтирмаётганлар.

Хўжаликнинг биринчи бўлими деҳқонлари тўлиқ гектарлар ҳосил қилишни, экинларида меҳнаткорлар астойдил меҳнат қилиб, кўнгалдагидек кўнгалдагидек оlib боришга, Ҳар бир ниҳол ардоқда. Хўжаликде умумхалқ сафарбарлигини эълон қилинган. Одамлар асосий бойлик деб билганлари — пахта учун курашнинг қиянатиётганлар. Зеро ана шунинг учун ҳам кетмон билан бўлса-да, ниҳоллар тағини юмшатаётганлар.

Суратда: зверо бошлиги Саттор Хўшазаров, хўжалик бош агрономи Бозорбой Жабборов, биринчи бўлим бошқарувчиси Ҳасан Усаиров.

Н. АЛМУРОДОВ олган сурат.

Партия ахбороти

ШАҲАР КЕНГАШИ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Андижон шаҳар кенгашининг пленуми ишчилар вазиятида ўтди. Унда республика Президенти ХДП раиси И. Каримовнинг бозор иқтисодиёти шариғатида мактаб ўқувчилари, ўрта махсус, олий ўқув юртилари талабаларини ва кам таъминланган аҳолини иқтисодий ҳимоя қилиш юзасидан чиқарган Фармонларини баъзида қарорларни амалга ошириш соҳасида талай ишлар қилинганлиги таъкидланди. Андижон Давлат дорилфундуни талабаларга алоҳида ғамхўрлик қилинаётгани, мактаблар, ўрта махсус ўқув юртиларидан ўқувчилар ва талабаларнинг илтимосли оқватланиши ташкил этилганлиги алоҳида қайд этилди. Шу билан бирга қатор мактаблардаги ошхоналарда таъминотлар, кунлик чинчи даллатномалари тузилмаганлиги, сабабот билан таъминлаш ёмон аҳволда эканлиги таъкидланди.

Пленумда ХДП Андижон вилоят кенгашининг биринчи котиби А. Ҳанимов, Андижон шаҳар ҳокими А. Халилов ўртоқлар сўзга чиқди. Пленум қўрилган масала юзасидан тегишли тadbирлар белгилади.

А. ҚҮРОНБОВЕВ, «Ўзбекистон овози» мухбири.

Кескин бурилишлар инқилобга монанд. Лекин улар яхшиликка олиб бормайди...

Ҳамдўстлик давлатлари бошлиқларининг Москва учрашуви ҳамон оммавий ахборот воситаларининг диққат марказида турбди. Россия пойтахтида бирорта муҳим ҳужжат имзоланмаган бўлсада, кузатувчиларнинг фикрича, худди шу учрашувда кучларни жиқлаштириш, собиқ иттифоқ бир қанча республикаларининг иқтисодий тикланиши тамойиллари намоён бўлди.

Бундай ишончинг сабаби нимада? Журналистлар Борис Ельцин билан Нурсултон Назарбоевнинг «Президент — отел» меҳмонхонасида айтган гапларига асосланмоқдалар. Улар иқтисодий бирлашиш — муқаррар! — деган эдилар.

Ҳақиқатан ҳам бу маърифий дунёда ўзаро манфаатли (буни алоҳида таъкидлаш лозим) бирлашиш турмушини барча соҳаларида тараққий қиладиган келтириш кулгина бўлиб қолмай, шу билан бирга иқтисодий фаровонлигининг етарли даражада ишончли рафторини ҳамдир. Лекин масалани бошқа томондан қараганда бу бундай муносабатларни қандай барпо этиш керак, нималарга устуллик бериш лозим?

Н. Назарбоев — яқинда Москвада бўлиб ўтган учрашувда шу мураккаб саволга аниқ жавоб қайтарди. Яъни Иттифоқни қайта тиклаш, бунёдкорлик фаолиятини бошлаш лозим эмас. Маълумки, сўнги вақтда оқиндан-оқин коммунистлик фикрига турган «Правда» газетаси ана шунга эътиборини қаратди. Газетанинг 18 май сонидagi «СССРни парчалаш ташлабларини бирлашмоқдими?» деб аталган мақолада Нурсултон Назарбоев ҳамдўстлик мамлакатларининг раҳбарлари орасида вазиятни барқарорлаштириш учун, кучларни жиқлаштириш, иттифоқни тиклаш учун жон куйдираётган бирдан жон раҳбардир, дейилди. Равшани, ҳар бир сиебатчи ўзига мулоҳаза юритишга ҳақлидир, унинг ўз фикрини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга интилиши ҳам ҳурматга лойиқдир. Бироқ, бундай муҳим шарт бундай сиебатчи ўзига мулоҳаза юритишга ҳақлидир. Бу сўзлар қуруқ гап бўлиб қолмаслиги учун яқин тарихга мурожаат қилди.

Маърузачи ва сўзга чиққан нотлиқлар Президент Фармонлари ҳамда ҳукумат қарорларини амалга ошириш соҳасида талай ишлар қилинганлиги таъкидланди. Андижон Давлат дорилфундуни талабаларга алоҳида ғамхўрлик қилинаётгани, мактаблар, ўрта махсус ўқув юртиларидан ўқувчилар ва талабаларнинг илтимосли оқватланиши ташкил этилганлиги алоҳида қайд этилди. Шу билан бирга қатор мактаблардаги ошхоналарда таъминотлар, кунлик чинчи даллатномалари тузилмаганлиги, сабабот билан таъминлаш ёмон аҳволда эканлиги таъкидланди.

деги: «...Ҳамдўстликка қиррадан ҳар қандай давлат ҳамма жойда ҳам ўз вақолатларининг бир қисминини тошириди (Марказга топширади, деб тушунаверинг), бундан умумий вақолатлар кўпая боради...»

Ана шундай гаплар! «Правда» эса ўзига хос услуб билан Н. Назарбоевнинг «Ер кўрраси олтидан бири» аҳолисининг халоскоридек қилиб кўрсатмоқда. Газетанинг фикрича, Қозғоғистон раҳбарини аҳолининг мураккаблигини биринчи бўлиб англади, у янги иттифоқ бунёдкоридир. Лекин, шу ўринда Н. Назарбоевнинг ўша иттифоқни парчалаб ташлаш юзасидан олдинги эълон қаракатлари ҳақида янги қарарларни қандай айтилмаган. Нима, бу тасо-дифми, муаллифининг тушуниб етмаганими, ёки шунчаки хатоми? Ахир, айтилган ҳар қандай чала ҳақиқат ёлгон бўлавермайди...

Ўз сиебатига шундай кескин тузатишлар киритишга Нурсултон Абшшевичнинг нима мажбур қилди, деган саволга аниқ бир жавоб бериш қийин. Аммо бир нарса аниқ: бу оддий шўҳратчи рақиб эмас! Бир-бирига қоршиқийдиган нарсаларни қовуштириб бўлмайдми, Доно, макор ва доғули сиебатчи Талеярнинг «Сиебат — мумкин бўлмаган ишни ба-жариш санъати!» деган қондасини эсласак, бу ўша вақтдаги аниқ тарихий вазиятга боғлиқ эди! Ҳозир эса вазият бутунлай бошқача.

Шу ўринда Ислам Каримовнинг январда Тошкентда айтган гапларини эслаш муҳимдир.

— Тарих гилдирагини орқага буриб бўлмайди, — деган эди у. — Лекин Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигини шу қадар шомша-шошарлик билан дафти этиш ҳамдўстлик эмас. Ўзаро маънавият ва тенг ҳуқуқли Ҳақдорлик учун ҳамдўстлик юзасидан ҳаммасидан фойдаланилгани йўқ.

Шу ерда Ислам Каримовнинг яна бир қондасини эслаш ўринлидир: эскиликка қайтиш — ақлга сиемайди деган иш. Мустақил Ўзбекистон — бирлашиш тарафдорини. Лекин ҳеч қандай таъинқис бирлашиш тарафдоридир. «Янги» ёки «Олиқ хориқ» тушунчалари бўлиши мумкин эмас. Республика барча давлатлар билан ўз муносабатларини ўзаро келишиш, яъни тотувлик негизида қурмоқда. Шу сабабли собиқ Иттифоқни қайта я тиклашга қатъий матмуўй-й тақсимлаш тизимига қайтишга уриниш республика учун мақбул эмас.

Ҳамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бошланди. Аввалида у апрель ойда Минскда бўлиб ўтган учрашувда Қозғоғистоннинг таназуул тамойилларини бартарарф этишга доир бир қанча тақдирларни борлигини айтиди. У эзилган алоқаларни тиклаш зарурлигини, ҳозирги тарқоқлик энди мустақил давлатларда яшайётган кишиларнинг тақдирига салбий таъсир қилётганини таъкидлади. У иттифоқни қайтадан тиклаш лозим, деб шамма қилаётгани аниқ эди. Москвада у тарих ҳам очинроқ гапларни, динчюма-тия ниҳобларисиз бундай

Хамма гап аниқ ва равшанга ўқшайди. Бироқ, таассуфки, олдда пухта ўйлаб мулоҳаза юритиладиган сиебатчининг йўлида кейинчалик оқиндан-оқин бурилиш бо

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

"ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ" ГАЗЕТАСИНING АХБОРОТ-ТИЖОРАТ ИЛОВАСИ

ИНСОФ САРИ БАРАКА!

№ 25

1993 йил 21 май.

ДИҚҚАТ: ЯНГИЛИК!

ПАХТАКОРЛАР, СИЗ УЧУН!

АБМ® препарати

пахта ҳосилдорлигини 6—12 центнерга оширади, тола сифатини яхшилайди;

ҳар гектардан 50 фунггача харажатларни камайтиради;

30 кило АБМ® препарати 40 тонна маҳаллий ўғит ўрини босади;

туپроқ структурасини яхшилайди, зарарли моддалардан тозалайди.

Сабзавот-полиэ экинларига ишлатилганда 80 фунггача нитрат, нитрит, пестицид каби зарарли моддаларни йўқ қилади.

АБМ® препаратини харид қилиш масаласида Тошкентдаги қуйидаги телефонга қўнғироқ қилишингиз мумкин:

8—(3712)—23-22-97.

• ЭЪЛОН, ЭЪЛОН, ЭЪЛОН

«НЕВА—11» маркали икки фантурли тўқув машинаси (пайпоқ, колготка, свитер тўқийди) сотилади.

Тел: 40-31-98.

Шахсий юмушлар ва кичик бизнес учун 1 тоннача юкларни шаҳар атрофида ташийдиган бақувват автомашинамиз бор. Тел: 93-11-25. Соат 17.30 дан 19.30 гача.

Жарариқ даҳасида жойлашган 3 хонали янги кооператив уй

СОТИЛАДИ

Тел: 67-68-19.

Сирғали туман ҳокимиятида рўйхатга олинган массуляти чекланган «Сан Рэй Турз» жамияти

ТУГАТИЛАДИ

Давволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой ичда қабул қилинади.

УМРИНГИЗНИ БЕРСИН, ОНАЖОН!

Умринисо момоин Чимби онаси деб аташди. Қаранг, чехрасидан нур ёғилиб турган бу аёл бир юз ўнни қоралаган. Чимбига борган киши табиати бетакрор инъомларини кўриб бир ҳаяжонланса, момоининг дуосини олиб ўн марта ҳаяжонга тушади. Момоин ҳаётида жуда кўп тарихий воқеалар юз берди. Уларнинг ҳафсилотларини нафақат китобларга, ҳатто китоб жавонларига ҳам сингайди.

Тарихнинг қулғимиз эшитмаган, кўзимиз кўрмаган ва фақатгина қалбларда ёзилиб

қолган зарварларидида қувонч ва аламли кунларини татта солмоқ истасан, сатрларга сингайди.

Умринисо момо қўлида чеварасини олиб дуо қилгани-қилгани: «Ишқилиб менинг умримни сенга берсин».

Ҳа онажон, умрингизни берсин!

Юқоридида кўриб турган сурат-лавахани жамоватчи сураткаш муҳбиримиз Маҳмуджон САНГИНОВ тасвирга туширган.

«АЛИНА»

КИЧИК ЖОРИЙ ЭТИШ КОРХОНАСИ БЕЛЬГИЯДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН ГИЛАМ ҚОПЛАМАЛАРИНИ; МАЛАХИТ ВА МАРМАР ТУСДАГИ «ЭКОГРАН» ДЕВОР ҚОПЛАМАСИНИ; ТУРЛИ КОНСТРУКЦИЈЛАРДА АЛЮМИНДАН ИШЛАНГАН ОСМА БУЎТОҚЛАР; УЗИГА ХОС ГУЗАЛ ЧИРОҚЛАР, БРАЛАР, ҚАНДИЛЛАРНИ

ТОШКЕНТДАГИ ОМБОРЛАРИДАН СОТАДИ

Ҳақ тўлаш турлича. Бартер ва гаровли бўлиши ҳам мумкин.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Зебо Шамсутдинова кўчаси, 2-боши берк кўча, «Алина» кичик жорий этиш корхонаси.

Телефонлар: 90-94-75, 90-94-85, 90-92-42, 68-70-35, 91-31-08.

«Алина» кичик жорий этиш корхонаси.

«Сарбон» Ўзбекистон реклама агентлиги.

ЖУРНАЛИСТЛАР

БИЛАН УЧРАШУВ

Кунин кеча Марказий Осиё республикаларида, жумладан Тошкентда ўз фаолиятини бошлаган Осиё тижорат системалари компанияси таништирув учрашуви бўлиб ўтди. Ушбу компания «APPLE» маҳсулотини Ўзбекистон, Туркменистон, Тожикистон ва Озарбайжон республикаларида тарқатиш ва уларга бўлган эҳтиёжини ўрганиш борасида фаолият кўрсатади.

Компаниянинг бош менежери жаноб Жан-Жак Моноэр журналистлар билан бўлган брифингда сўзга чиқиб, Марказий Осиё халқи «APPLE» технологиясидан бемалол фойдалана олиши, компьютерлар нисбатан оддийлиги ва иш унуми юксаклиги билан фарқлангани ҳақида гапирди. Муқтаил Ўзбекистоннинг ривож толишига ёрдам бериш мақсадида компьютерлар бўйича дистрибуторлик фаолиятини расмий равишда бошлаётганини мамнуният билан қайд этди.

Учрашувда иштирок этган Муқтаил Давлатлар ҳамдўстлиги ва республика матбуот вакиллари ўзларининг қизиқтирган саволларига жавоб олишди.

Д. ҚИРГИЗБОВ.

ИШБИЛАРМОНЛАР КЎЗГУСИ

Азиз муштарий! Сиз энг яқин кишингизнинг туғилган кунин, улуг айёми билан табрикламоқчи бўлсангиз эки халқимизнинг турли байрамлари муносабати билан ўз дил сўзларингизни изҳор этмоқчи бўлсангиз «Ўзбекистон овози» газетаси бундай хизматга доимо тайёр. Газета саҳифаларида корхона ва ташкилотларнинг, алоҳида шахсларнинг эълон ва билдирувларида кенг ўрин берилмоқда. Бундан ташқари газетанинг «Осиё бозори» ҳафталик ахборот-тижорат иловасида ишбилармон меҳнат жамоаларининг бугунги ютуқлари тарғиб этиб берилмоқда. Иккинчидан қўйинчиликларини барқарорлаштиришга ёрдам беришга, Хоржий ва маҳаллий фирмалар, қўшма корхоналар ўз ихлас хил эълон ва билдирувлари билан газета орқали

ишбилармон ҳамкорларни топмоқда. Бошқачасига айтганда «Ўзбекистон овози» тадбиркорларнинг ишларини юргазишда ўзига хос восита ролини ўтаётти.

Сиз ҳам бундай имкониятдан фойдаланинг. Вақтин бой берманг. Сизнинг табрик ва эълонингизни бир йўла 170 мингга яқин муштарий ўқийди. Шунингдек, газета Марказий Осиё давлатларидан ташқари ўнга яқин хоржий мамлакатларга ҳам етиб боради. Яқин ойлар ичидида «Ўзбекистон овози» ўзининг 75 йиллик юбилейини нишонлайди. Юбилей арафасидаги тантаналарга сиз берган эълон жаранги ҳам қўшилиб кетиши мумкин.

Яна бир гап: шу йилнинг 4 февралда Американинг «В International Ltd» фирмаси томонидан берилган бепул лотерея бўйича 100 дан

ортиқ мактуб олдик. Ваҳоланки, бу хатлар муаллифлари эълонда кўрсатилган манзилга мурожаат этишлари зарур эди. Шу боис эълон ва билдирувларнинг мақсад ва маъмуни билан чуқур танишиш лозим. Ҳар бир эълон ва билдирув учун уни берувчи ташкилот жавобдор.

Азизлар, марҳамат қилинг! Газетамизнинг ахборот-тижорат хизматидан фойдаланинг! Сизнинг эълон ва билдирувнинг ўзингизга қулай нархда эздилик билан газета юзини кўради. Шунингдек, рекламга сарфланган қимматингиз сизга ўн, юз ҳисса даромад келтириши мумкин. Зеро, «Осиё бозори» бугунги кунини ҳамингизга ишбилармон ҳамкорлар кўзгусидир.

А. РЎЗИЕВ, Р. АҲМАДАЛИЕВ.

• Мустақиллик уфқлари

Илму маърифатни олдиндан белгиланган река билан ривожлантириб бўлмаганлик, унинг салмоғини миқёсини ҳам рақамлар қолинига сиғдириб бўлмайди. Биз эса талабага илм ваъда қилиб турибмиз. Илм бера билмиш эса бу дунёнинг энг нозик, энг мураккаб санъатидир.

Илмоғимиз дорилфунунга айлантирилиши муносабати билан биз ишни оддий нарсасига — ўқини-ўрганишни сифатига қаратдик. Бу аввало ҳамма жойда бўлган каби ўтган йил даргоҳа тест усули билан қабул қилина бошлади. Лекин аслини суриштиридан бўлсангиз, ўқини-ўрганишнинг сифатини тубдан яхшилашга бундан ҳам ялғирроқ киритилганми. Ушбу йил бўлдики, даргоҳимизда психология лабораторияси ишламоқда. Лабораториянинг бош вазифаси интидорли, қобилиятли болаларни излаб топниш, таллаш ва тарбиялашдан иборат. Интидорлар ва истеъодларнинг лицейи ишлаб турибди. Лицейлар болаларга 9—10 синфлар дастури бўйича сабоқ берилади. Лицейини бутур 48 бола битирди ва улардан 43 таси тест сновларидан муваффақиятлан ўтди. Натанжа, кўриб турибсизки, кўнгидагидай.

вола. Домларнинг «Фалончи Фалончиевич» деб номларига уларнинг илмий даражаларини қирғат ила қўшиб айтиб назарга етишини ўзаро ҳурмат белгиси деб билмоқ керакда. Айни пайтда улардан, илму заковатингиз жамият ҳаётига нима эзгулик ато? этайпти,

иккала томоннинг бурчлари, вазифалари кўрсатилган. Вазифаларнинг бажарилиш муддатлари белгиланган. Битимда қўлда тутилган асосий мақсад — ўқитувчининг илмини, малакасини тақомиллаштиришдан, шу йўлда унга қўмақлашишдан ва пировардида ўша илму ма-

бош» давлат ҳўжаликлари билан лабораториямизнинг ҳамкорликлари тобора қуоқлашиб бормоқда. Чунки ҳамкорликдан катта самара келмоқда. Ахир лазер нури билан тўйинган чигит 98 фойиз кўчат беради. Одатдагидан 4-5 кун илгари уни чиқади. Соғлом, бақувват кў-

диятга ҳатто бошқа вилоятларнинг мутахассислари ҳам катта қизиқиш билан қарамолдалар. Ҳамкорлик қилиш хусусида тақлифларни айтмоқдалар.

Ўрни келганда бир нарсани талабалару ўқитувчиларга талабачиликни ошириш баробарига уларга кўрсатилаётган гамҳўрликнинг ошириш борасидаги юмушларимизни ҳам айтиб ўтмоғим лозим.

Етти гектар сугориладиган ерни ижарага олдик. Шунинг икки гектари мевали бор бўлади. Қолган қисмида сабзавот-полиэ етиштирилади. Бу маҳсулотлар фақат талабаларнинг дастурхонига келиб тушади. Дарвоқе, дорилфунунимиз тизимидидаги ошхоналарнинг ишлаш тартиби бошқалардан фарқ қилади. Ошхоналаримиз бундан бир ярим йил бурун шаҳар умумий овқатланни тrestига бўйсунди. Тrest ҳиммат кўрсатиб бирон нарс берса, қозон қайнади, берма-са...

Бу тартибдан биз воз кечдик. Ошхоналарни бирлаштириб ҳўжалик ҳисобига ўтказдик, масаллигу бошқа маҳсулотларни шартнома асосида таъминотчи идоралардан бевосита оладиган бўлдик. Мурод Раҳимов раҳбарлик қилаётган бу тармоғимизнинг ишидан 5 мингга яқин талаба мамнун. Ижарадаги ерда зират етишга, ошхоналаримиз янада обод бўлади.

Кам таъминотли оилалардан келиб ўқитганларга ёрдам қўлини чўзиб турибмиз. Талабаларимиз ўртасида аҳиллик, ўзаро ҳурмат барқарор. Илмий, адабий-бадиий, маърифий-жисмоний беллашув тadbирлари, айниқса ўлкамиз тарихига бағишланган бахслар — ҳамма-ҳаммаси бир нарсасига — ёш авлод шуурини тоблашга, тақомиллаштиришга қаратилгандир.

МАЪРИФАТ— БУНЁДКОРЛИК ҚУРОЛИ

Н. ТЎРАЕВ, ТЕРМИЗ ДАВЛАТ ДОРИЛФУНУНИ РЕКТОРИ, ЎЗБЕКИСТОН ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНING МУХБИР АЪЗОСИ, ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ НОИБИ

деб ҳам тез-тез сўраб турмоқ керак. Масалан, орган ўғит еган мактабхўри сўтасининг дони ўн донага кўп бўлади, деган хулоса илм эмас, балки илмий толамачиликдир. Ва, худди шу таразу таомил билан ўзини мен домламан деб овутидан қилиннинг мутлоахонадаги маърузаларида талаба ур улхаб қилинса, энди бу талабаларнинг айби эмас. Дорилфунунимизда 485 ўқитувчи бор. Шуларнинг ичиди талабаларни «аллайди»ган»лари йўқ деб айта олмаслигим мени ҳаминча ўйлантиради.

Талабачиликни ошириш учун эса ўқитувчилар билан маъмурият ўртасида битим тузиб чиқдик. Битимда ҳар

лақанди кўпроқ самара олишдан иборатдир. Шартлар бажарилмаса, табиийки, ўз кучини йўқотади. Эшакни баравар эшмаганинг, эшакнинг кемадан холликнинг тургани маъқул. Мен юртимда илм-фан жамиятининг кунига ярай бўлмаган керак дедим. Даргоҳимизда шакланган тутилган илмий-рисолавий хулосалар билан илмий-амалий тажрибалар муваффақиятли ўтказилмоқда. Электрон-ҳисоблаш машиналари билан жилашган кичик корхонамиз вилоятимиз халқ ҳўжалигини маромли ривожлантириш, истиқболни белгилаш борасида тегишли идоралар билан қўлини-қўлга бериб фаолият кўрсатмоқда. Бу фао-

• Табриклаймиз, қутлаймиз!

60 ЁШИНГИЗ МУБОРАК!

Паркентликлар бу камсуқум, камтарин кишини яхши билишди. Унинг гоҳ қувончу, гоҳ ташвишига бой, аммо шу кўхли босиб ўтган ҳаёт йўлига ҳавас қилишди. Бундай эъзоз, эътибор, қадр-қимматга сазоворлик Эрмон Холмоновга фақат меҳнат тўғрисидаги ҳақиқат билан бўлгандагина имогаки эришган бўлиши мумкин. Эрмон Холмоновнинг тиниб-тиничмаслиги, ишга фидойилиги бос топгани бор гап. Отаҳон билан гаплашиб қолган одам зерикмайди. Аксинча роҳатланиди. Ибратга тўла бой ҳаётий тажрибалардан маънавий озиқ олади. Унинг ҳаммага ҳам айтавермайдиган, фақат ўзи ёқтирган кишиларга уқтириб қўядиган бир сўзи бор: «Ишлаган одам кам бўлмайди, меҳнат қилган муродига етади».

роия қўмитаси расининг биринчи муовини бўлиб ишлади. Сўнг Юқори Чирчиқ районидидаги ҳўжаликларро бурдоқчилик базасига директор бўлди. 1985 йилнинг май ойидан 1989 йилнинг сентябргача Паркент районидидаги бурдоқчилик базасига директор бўлди. 1989 йилдан буён у райондаги «Чоқол» давлат ҳўжалигида директор бўлиб ишлаб келмоқда.

Ҳўқуматимиз Эрмон Холмоновни ишлаб чиқариши ва жамоа ҳўжалигини ривожлантиришдаги хизматларини муносиб тақдирлаган. У 1967, 1968, 1972, 1975 йиллари Бутуниттифок халқ ҳўжалиги ютуқлари кўргазмаси қатнашчиси бўлган, кўргазманинг «Кумуш» медали билан мукофотланган. Айни вақтда ошхонанинг кўксини «Ҳурмат Белгиси» ордени, «Меҳнатда ўрнат қўрсатилгани учун» медали, «Меҳнат фaҳрийси» нишони беэаб турибди.

Эрмон Холмонов турмуш ўртоғи Гуллино ая билан бахтли турмуш кечирмоқда. Ун фарзанд, 40 неварани камолотга етказишяпти. Отаҳоннинг тўрт ўғли ва 6 қизи ҳам у каби меҳнатсевар, элпервар, фидойи кишилар бўлиб етишишмоқда. Уқийдаги, ишдаги шахсий ютуқлари билан бошқаларга ўрнак бўлишяпти. Эрмон Холмонов бошқарилган «Чоқол» давлат ҳўжалиги қозоғи райондаги етакчи жамоаларининг бири. Жамоанин бугунги кунда эришяётган ютуқ ва муваффақиятларида замонавий раҳбар Э. Холмоновнинг муносиб улуши бор.

Биз дўстимиз, устозимиз Эрмон Холмоновни муборак 60 ёши билан қутлаймиз. Узоқ умр, мустаҳкам соғлиқ, оилавий бахт доимо Сизга ҳамроҳ бўсин!

БИР ГУРУҲ ДЎСТЛАРИНГИЗ, ҲАМКАСБЛАРИНГИЗ ВА ШОҒИРЛАРИНГИЗ.

БАРОТ БОЙҚОБИЛОВ

и жомхонасида

УЛУС ИЙМОНИ

Саройга интилган шонру мардум,
Элу юрт меҳробин саналган сарой,
Не бахтир, тикланди азалий удуи,
Шонру эл билан султон соҳиб рои!

Амир Темур руҳи бўлиб навадор
Истиқлол шамлари ёнди саройда,
Юз йиллаб бўлди биз ётга навардикор,
Тилмиш бўлди тугилган жойда.

Босқинчи булутлар жамолни тўшиб
Хира торғас ҳамки, тугилмади ой,
Бошдан бўрроқ асрлар ўтиб,
Яна обод бўлди мунаққаб сарой.

Золимларнинг соғуқ нафаси тегиб
Биллур шамден сўнган қандиллар ёнди,
Кўксига қадалган қилчаник эгиб,
Хуррият тонгида ўзбек уйғонди.

Занжирбанд шер каби тортиду наъра,
Улди қишанини узди даъватан,
Халоскор сардорга қуллуқ амин қарра,
Озод нафас олди хўрланган Ватан!

1 Соҳиб рои — фикр этаси, доно, даҳо.

Ислои юлдузидан улус бахтиёр,
Ўзбек осмонини тўлдирди нурга,
Минг садафдан чиқар бир дурри шоҳвор,
Бир умри татийди минглаб умрга.

Умр берган Оллоҳ берсин бахтини,
Элу юрт бошида у омон бўлсин,
Қароғдек асрасин тожу тахтини,
Осоиш тунди мард посбон бўлсин!

Кеча кўксимиздан олинган қилч,
Огоҳ бўлинг, ҳали синганча йўқ,
Гарчи қилфида у ётса-да тинч,
Қилчбоз кимсалар тинганча йўқ.

Ўзбекининг ичидан чиқмаса сотқин,
Билиб қўйинг, уни енгиб бўлмайдик,
Ватан деган жойда — фидойи лочин,
Ўзбек — улуг миллат, ўзбек ўймайдик!

Мен ҳам ўзбекинг бир фарзанди бўлсам,
Истиқлол йўлида фидойи жоним,
Ватан учун майли жабҳада ўлсам,
Тирик қолса басдир Ўзбекистоним!

Саройга интилган шонру мардум,
Элу юрт меҳробин саналган сарой,
Не бахтир, тикланди азалий удуи,
Шонру эл билан султон соҳиб рои.

Бир пнела чой устиде, дил ёзиб,
Ажиб суҳбат қурди шуаро билан,
Зарбоф тўн кийгизди меҳр кўргузиб,
Қайси шох қўлидан шонр тўн кийган!

Бу бахтта, ҳарқалай, бўлди муъясар,
Теурийи аъна, қадр раъзи бу,
Ерма қолмас, демек, биз ёзган асар,
Буюк истиқлолга хизмат қилар у.

Шонрини сийлаган нам бўлмас асло,
Унга тушган, дерлар, Оллоҳ назарин,
Ким шонр қадрини қилса мувалло,
Умрини безагай иймон гавҳарин.

Шонри зўр элининг подшоҳи ҳам зўр,
То абад таянчи — Оқсарой бўлсин!
Давлати қошида дунё чарх урар,
Қибага айланур у турган пойтахт.

Истиқлол — Оллоҳнинг буюк иъомини,
То абад таянчи — Оқсарой бўлсин!
Салтанат бошида улус иймони —
Президент бўлсин, соҳиб рои бўлсин!

24. 04. 93 й.

Ҳазрати Амир Низомиддин Алишер Навоий
одил шоҳлар ҳақида шундай деган эдилар:
Адл ила олам юзин обод қил,
Хулқ ила одам элини шод қил.
Муҳтарам Президентимиз Исмоил Каримов юр-
тимизда адолат тахтини ўрнатиб, унинг бағрини
обод этишга, одамийлиги ила Ўзбекистонда исти-
қолат қилаётган кишиларни шод қилишга ўзини
бағишлагани саодатли ҳолдир.

Истиқлол — Оллоҳнинг буюк неъматин! Бу буюк
неъмат бевосита Президент раҳнамолигида
бизга ҳам насиб этди. Биз ҳам жисман, ҳам фикр-
анозод бўлдим. Бу нақадар улуг бахт!
Юртбошимиз ўзбек адибларининг бир даста
намоёндалари билан ажиб бир анжуман тўзди-
лар. Фақир ҳам мазкур машваратда иштирок
этиш шарафига муъяссар бўлдим.

Президент, суҳбат асосида, адиблар кўнглини
фазл безаклари билан зийнатлаб, ҳидоят нурла-
ри билан равшан этдилар. Теурийи султонлар
эгу аънасида жон ато этиб, ўзбек давлатчили-
ги шўхратини янгидан йўқотди. Оқсаройда
юксак ҳурмат ва эҳтиром раъзи сифатида, ҳиммат
қилиб, адибларга зарбоф тўн кийгиздилар. Бун-
дай олиё қарам ва меҳрга сазовор бўлган аҳли
қалам Ватан ва миллат истиқлоли учун фидойи
бўлажакларини изҳор этдилар.

Ана шундай кутлуғ ва саодатли айёмдан сўнг,
«Ўзбекистон овози» газетаси қалбимизда ижод-
насиға назар солганидан мамнунман ва унинг
закий муштарийларига энг яхши тилакларимни,
назми калому самимий саломларимни йўллаш-
дан бахтиёрман.

Муаллиф.

«ХАМСА» МУБОРАК

«Навоийнома» чор китобидан

Навоий қалбиде арзуи жаҳон,
Жаҳон бешмигиде мулки Хуросон,
Тоғ каби сарбаланд мурод хирманни,
Умрини беъзами «Хамса» нахзвини.

Хайри иш қилиб ўзи ҳам хурсанд,
Она халқ сўзига кўнгли орзуманд,
Султон Хусайнга қилгани иймон,
Саройга отланди суҳб қилган айём.

Боғлар аро эсар баҳор насимин,
Оламни яшнатмиш гул табасумин,
Сафобахш, мусаффо Ҳирот ҳавоси,
Самонин тугандир қушлар навоси.

Наврўзи оламнинг наъшасидан маст,
Шоирнинг қалбига эл ишқи пайваст,
Олам ичра янги олам навш этиб,
Жон илқиде буюк «Хамса»ни тўтиб.

Фарҳунда Навоий шодмон узатди,
Дил уйини меҳр билан безатди,
Султон узиде йўқ суюқиб кетди,
«Хамса»ни олдиде кўзига сурди.

Тавоф қилиб, босди бағрига маҳкам,
Гўё унут бўлди ранги бирла алам,
Султоннинг қўлида муқаддас китоб,
Не китоб, «Хамса»дек мунавар офтоб!

Шуурин ёртдан чакнаб бир фикр,
Фахр тахти узра у эди эйкер:
«Чинди Хуросоннинг ботган қўёши,
Самота етганде Хуросон боши!»

Тикланди Туркиянинг азал шўхрати,
Навоийш этилди боқий кўдрати,
Алм камситиллар забони мулзам,
Фарсийни нафис деб энди урма дам.

Жаҳонга тарқалгай мулк овозаси,
Улуғса очилгай шеър дарвозаси,
Маснавий бошига кийди олтин тоғ,
Назм карвонига кўрсатди минҳон!

Туркиянинг туганаси кони очилмиш,
Халқимиз бошдан дурдек сочилмиш,
Хумо кўнди яна Ҳирот бошига,
Офарини дегай эл шеър наққошига.

Яна ўпди унинг пешонасин бахт,
Шеърят мулкига бўлгайдур пойтахт!
«Хамса» шарафига қурғай тантана,
Уч кечю кундуз бергай тўй яна.

Яна Самарқандин ҳайрон қолдиргай,
Қирқ минора узра қарнай қалдиргай!
Ажаму Арабу Чин қилгай ҳавас,
Юнону Фарангу Хинд қилгай ҳавас.

Маврибу машриқин ҳайратга солгай,
Жанубу шимолин гайратга солгай,
Хуросон доғруи тутгай оламни,
Қўтлағай «Хамса»ни битган қаламини!

Навоийни қилиб у муборакбод,
Мулозимини чорлаб қарсан урди шод,
У келиб бункигач амр эди шох:
«Таштгоҳга йилгисун дарҳол аҳли жоҳ».

Эшик оғи тазъим ила тилсанди,
Чувак юзлариде нур жингаланди,
Бир замон жам бўлди арнони давлат,
Сафланиб, бош эгиб, тўқдилар савлат.

Зарҳал муқовали «Хамса»ни тўтиб,
Улуғлар кўзини бир дам лол этиб,
Шукрона деди у чертиб ҳар сўзин:
«Алишербек узмиш кўндин юлдузин!»

Турконе «Хамса»ни айлаб аққалам,
Даргоҳи олийга қўйишлар қадам,
Элга шохимен, вале мулмен бу зотга,
Қўзларин ишонмас бу мўъжизотга!

Тилсимини очинилар бу кун дафина,
Жаҳонга бергисун назару хазина,
Айланмиш Хуросон мулкига бу кун
Олам китобига бағишлаб назмун.

Янги сарҳафадур таворихда бу,
Улуғнамиз борки — яшарга мангу!
Ҳаётда кам бўлгай бундай маросим,
Пайғом аҳлига тез етказсин роқим.

Алишербек кўрсатини қарамонлики,
Туркияда қилгайлар соҳибқиронлики,
Ҳазрати Навоий, «Хамса» муборак!
Муборак бу «Хамса» даҳодин дарак!

Биз кетиб, жаҳонда «Хамса»ни қолгай,
«Хамса» донин етти иқлимин олгай!
Омон бўлса, зеро, авлодларимиз,
Дегайлар: ким эди авлодларимиз!

Шонр қуллик қилди, арнони давлат,
Муборакбод эди — кўларда ҳайрат!
Бирис қувонди, бири тўлғонди,
Бирни фикру фукрур ўтида ёнди.

Душманлар ичидан эл кетди яна,
Низомулмулк қўтлаб килди асма,
Хожа Усамат гами билмас ҳақду ад,
Ҳиравий илқийди — кўнда ҳасад.

Мажиддин тополмас отай деса ўқ,
Баддиуззамоннинг кўксиде доғ йўқ,
Хожа Афзал билан Шайхон Суҳайлий
Боши кўнда эди «Хамса» тудайлий.

Султон деди мамнун Хожа Афзалга:
«Баъзилар қўл бўлиб беш байт газалга,
Ун кунини сарфлайди: нозаб қофия,
Е ташбиҳ, маънони қилур насия».

Бир байт ёзолмай ё кунини ўтказур,
Иншо этганда ҳам қилолмас манзур,
Минг байт битмоғига лозимдур ўн йил,
Шунда ҳам топиламас латиф бир шингил».

Ҳиравий оғи куйган товуқдек,
Навоийга кўзини қадади ўндек,
Совуқ тер босди-да, тани муздади,
Эски ярасини султон тўздеди:

«Амир Алишербек гарчи минг тавшиш,
«Хамса»ни яратди — бу муқаддас иш!
Жарчилар юборинг мулк туманига,
Зиёфат бергаймен «Хамса» шаънига!»

Ҳирот улуғларин чорланг баъза,
Шодиёна чалинг шаҳри азиятга!
«Амир вожиб» деди Хожа Афзал шод,
Мажидиддин мақсиди қилинди барбод.

Султон шонр сари боқди мулоимин;
«Бир можабро бизни қийнади доим,
Аросатда қилиб ҳал бўлмас ҳамон,
Бир ёқлик қилмасан, ором билмас жон».

Эски можабронинг бонси ушбу:
Шоирин «пирини» деб атар эди у,
Навоий жавобан дерди: «Е олло,
Е олло, бу нечук сўзидур; ажабо!

Аслида — сиз пирисиз, мен эса мурид,
Муридлар кимлагай пирини ноумид,
Ундан баланд келиш сўради султон:
«Пиру мурид надуру, қилинган баён!»

Навоий сўзлади — тошиб юрди:
«Пирини тилаг, бу — мурид тилаг!»
Султон эса сўзга либос кийдирди:
Оқ отин келтиринг дебон буюрди.

Мажидиддин буюрқини қилгани ижро
Ичидан эл кетиб, елди шу асно,
Султон ташқарига йўлланди илдам,
Издан эргашди ҳозирлар ҳам.

У хурсанд тўхтади боғ майдониде,
Навоий лол эди унинг ёнида,
Мироҳур оқ отин келди етаклаб,
Бошини сийлаб қўйди султон эркалаб.

Алҳол Хусайн деди: «Алишербек, сиз —
Муриду мен бўлсам сизнинг пирингиз,
Истаганим бир бор баҳо қилгайсиз,
Истиқола этмай отга мингайсиз».

Навоий биларди: бу — сархаш бадов,
Ўзига бўйсинамас, жойдордек асов,
Миндирмас эди у шоддан бўлгани,
Орият саварди шохсиз елгани.

Афсуски, қолмаган сўзга эҳтиём,
Султон амрига у кўнди ноилжон,
Ўзанига секин қўйганди оёғ,
Бедов сакраб кетди бақисли чакмоқ.

Отига ўшиқди султон, у тинди,
Навоий лочиндек эгарга қўнди,
Тўлпор жиловини қўлига олиб,
Етаклаб бошлади Хусайн еолиб.

Одатан қадрлаб асл зотини,
Мурид етаклайди пирининг отини,
Ёқа тўтиб боқди арнони давлат,
Ҳафлатли кўзларин босганди ҳайрат:

«Навоий пир бўлиб, мурид бўлса шох,
Арзини сўйлайди кинга аҳли жоҳ!»
Ўзига келдилар бу намоишдан,
Кўшиқиди, тинсалар энди қошиқдан.

Вале бир-бирининг чўқийди кўзин,
Яқинроқ тутгай деб султонга ўзин,
Илқийиб, сув қуяр, аммо тағига,
Тинчанде ёшилар гоҳ эватига.

Султон жилводорун Навоий оғди,
Дарозави мулкдан шаҳарга чиқди,
Ақобур улусин кўриб ховлиқди,
Ҳалат ҳодисадан аяғрайди авом,

Бундай ҳол кечмаган ҳали Ҳиротда,
Фаҳмига етмади хулласи қалом,
Тошоша қилмиш, тўтишиб ёқа,
Бир-биринга деди: «Душ шунчага».

Шаҳар кўчасин айланб бир бор,
Девон майдонига юрди ҳумдор,
Навоий йўқотиб қўйди кўзини,
Туман пардаларин тўсди кўзини.

Саросима бўлди бундай қарамадан,
Кўтариб олдлар унн эгардан.

ЎЗНИ ТАНИБ, ЎЗИМГА ҚАЙТМОҚДАМАН

МУСТАҚИЛЛИК КИТОБИ

Истиқлол насиб қилиб Ўзбекистон тугёнда,
Оллоҳдан ваҳий келиб, доғриломон тугёнда.

Ваҳийни нозил этган Юртбошимиз ё улус,
Е Пайғамбар сийлаган қўтм, жаҳон тугёнда.

Мустақиллик Китоби Қуръонин карим каби
Осмолдан тўшадим ё ёру осмон тугёнда.

Замон котибларидек битур ё аҳли ўзбек,
Жумлаи жаҳон ўқиб жисм ила жон тугёнда.

Ҳар сураси бир жаҳон, ҳар ояти мулки жон,
Ҳар жузда Ўзбекистон, эркин инсон тугёнда.

Ҳар қалима жонсўз ҳам қаломни оташин,
Самарқану Бухоро ҳам Андижон тугёнда.

Ҳар танага бериб дармон, ҳар дилда бахш этиб жон,
Сайхун ила Жайхуну ҳам Зарафшон тугёнда.

Бул муқаддас Китобга бир қалом этсам иншо,
Умрида қолмас армон, Барот номорон тугёнда.

ЎЗБЕКИСТОНДИР МЕНГА

Миллий истиқлол руҳи — жисмиро жондир менга,
Ғурур ила ифтихорим, ҳам шавкат шондир менга.

У — ҳаётим, ҳам нажотим; кўз нурию дил сурури,
Томиримде жўшиб оққан ўлти тоза қондир менга.

У — Ватаним, она тупроқ, киндик қоним тўқилган ёр,
Волидам тибратган бешки, ҳам ота макондир менга.

У — миллатим, буюк элим, эвжоду авлодим менинг,
Азиз ёру биродарим, дўсту қардошдир менга.

У — бўлоғим, ҳам анҳорим, Сайхуну Жайхуним менинг,
Биллур Обираҳмату ҳам нахри Зарафшондир менга.

У — қаломим, она тилим, навобахш созимдир менинг,
Баётиям абётимдир, ҳам ўлтур достондир менга.

У — мен нафас олган ҳаво, ўчоқдур оловимдир,
Бошим узра порлоқ Кўёш, ҳам тоза осмондир менга.

У — Оллоҳнинг инояти, ўзалимга қайтишимдир,
Элу юртга эътиқодим, ҳам дину иймондир менга.

У — Истиқлол тугёнидир, уйғонган эл ҳуррияти,
Жабру зулмдан озод, Барот, ҳур Ўзбекистондир менга.

1. 09. 92.

БОР ЭКАНКУ, ТАҚДИРДА

Жабру зулм азоби бор экан деб тақдирда,
Занжирбанд шер сингарин, нетай, ётдик занжирда.

Эрк шамолни эсганда гарчи туддик кўксимиз,
Бағримизни чок айлаб, бошим кўрдик шамширда.

Бахтта зору бахтиёр, қўлдек хору шох каби,
Жаҳон аҳлини лол этдик мақтануи тақдирда.

Художой улус наслини унм-ўсди худосиз,
Қаломуллоҳ оятини уқо олмай «Тавсирда».

2. 04. 92.

ШАРҚОНА, НАҒМА БИЛАН..

Эй ёронлар, ўзини таниб —
Ўзимга қайтмоқдаман,
Умрининг ўтиб ёзи,
Кўзимга қайтмоқдаман.

Эл дейдики: арслон
Ўзига қайтмас, гарчи
Арслон йигит эдим —
Ўзимга қайтмоқдаман.

Ет тил ҳукми остида
Она тилим чекди ранги,
Боз волдам ўргатган
Сўзимга қайтмоқдаман.

Назм торини чөлдим
Мавриб оҳангиде гоҳ,
Шарқона нағма билан
Созимга қайтмоқдаман.

Туртиб олган мулкимни
Қайтарар дебон давлат,
Зироат истаб, дала-
тўзимга қайтмоқдаман.

Қардошлар урф-одати
Йўғрилмади қонимга,
Ўзбеки ўзбек қилган
Русумга қайтмоқдаман.

Шўро тўзуми асли
Ёлгон экан-ку, Барот,
Ўзалим илаб ўзлики
Тўзумга қайтмоқдаман.

24. 11. 90.

БИЗ ТЕМУР АВЛОДИМИЗ

Сўрса, дермиз, аҳли жаҳон: биз Темур авлодимиз,
Еру кўнда марди майдон биз Темур авлодимиз.

Мулки аҷам, мулки Араб, мулки Чину Хинд аро
Ўзи беғу ўзи ҳокон биз Темур авлодимиз.

Очун гувоҳ, башар гувоҳ, гувоҳ фалакда офтоб,
Туркистонда соҳиб даврон биз Темур авлодимиз.

Буюк соҳибқирон қоним тахти каби юксакдур,
Пойтахтда соҳибқирон биз Темур авлодимиз.

Гарчи тахтта валнаҳдмиз, тожу тахт бўлмас талаш,
Тошу тахтта кўксин қалқон биз Темур авлодимиз.

Кўлди, элим, чин истиқлол — бошда тоғнинг муборак,
Тахтта чиқди боз Кўрагон — биз Темур авлодимиз.

2. 04. 92.

БИЗ, ЎЗБЕКЛАР, КИМ ЭДИК?

Биз бугун гоҳат мушкул ва кутлуғ дамларни бошдан кечирмоқдамиз. Кутлуғлиги шундаки, гафлат уқусидан уйғониб биз илқоёт, жузурат этиб ойнага қарадик ва бепардоз юзимизни кўрдик. Энди имкониятимиз даражасида, ҳар биримиз ўз савиямизга яраша ўй сўриб қолдик.

Биз, ўзбеклар, ким эдик, ҳозир киммиз, жаҳон халқлари оиласида тугган ўринимиз қандай, насл-насабимизга муносибми? Ҳаёт олди-низага қўйган бу саволларга аниқ, тўғри жавоб топмагунча олға бир кадам ҳам силжиш мумкин эмас.

Аминманни, жамиятимизнинг энг катта ҳатолари ва энг катта имкониятлари оилага тақалган. Ойларини химоя қиладиган, аёлларга аёллик мавқенин қайтариб берадиган, уларнинг иззат-обрўсини кўча ишларига боғламасдан оналик, бекалик мажбуриятларининг қадр-қимматини кўтарадиган вақт келди.

Йиллар оша саҳоватли Наврўзи дийримизни мунавар этгани каби

Гўзал аъналаримиз ва удулларимиз ҳар қорор топиб хонадонларимиз файзга тўлса, совуған ўчоқларимиз яна гуриқраб ёнса, жамиятимизнинг иморати мустаҳкам бўлади.

Ўз қадрини билган ҳар қандай жамият барқамол ижодкор кишиларга муҳтож. Бундай кишилар кўп этиштирилса, истиқбол пойдевори шунча мустаҳкам бўлади.

Навоий ижоди биз учун беэтимсол мактаб. Буюк шоир ўзи асарлари билан мангу барҳаёт. Биз уни ўрганимоқдамиз ва кафш қилмоқдамиз. Бинобарин, ўз буюк фарзандларимиз хотирасини муқаддас сақлаш, унинг абадий меросига чуқур эътиқод қўйиш, сидқидилдан ўрганиш халқимизнинг шарафли иши ва муқаддас бурчидир. Алишер Навоий бизнинг шамсул миллатимиз, яъни миллатимизнинг қўшиқдир.

Инсон шундай яралганки, у Ватани эмас, Ватан уни таллайди. Биз ўзбекларга Ўзбекистон тупроғи насиб этган. Биз унинг маъшум тувларидан қаёғуринишми, нури қуллардан ғурурланишимиз, хатоларини ўрганиб сабоқ олишимиз мумкин. Лекин уни қоралашга, ундан норози бўлиб нолишга ҳаққимиз йўқ. Негаки, биз юртимизнинг, аини кечмишининг, аини шу тарихий йўлининг фарзандларимиз.

Одам дунёга бир марта келади. Қорнини тўдириш учун бир кеса овқат, устини бутлаш учун бир-икки сидра қўрмил қийим-бош, муносиб ҳаёт кечиршиш учун шинамигича бир қулба унга етади. Лекин одам маънавий эҳтиёжларининг чек-чегараси йўқ. Аслида одамийлик моҳияти шу йўридаги тақабал қўлами ва даражаси билан ўлчанади.

Буюк тарихин буюк кишилар яратди. Зеро тарих неғиз инсон, тарих мазмуни — инсон фаолиятидир. Бизнинг миллий тарихимиз фанат аждодларимиз шарафати билан улуглигига даъво қилиши мумкин. Тарихимизнинг сўнгги етмиш йиллик китоби салмоқсиз, маҳшумдур. Унинг фожиали саҳифаларига йиртиб олинган, уни битишга оқ ва қора бўён аймай ишлатилган. Лекин тарих таҳрирга муҳтож эмас, у борича қабул қилиниши керак. акс ҳолда аҳамиятини йўқотди.

Биз машаққатли уйғониб ва изланиш йўлига қадам қўйдик. Тарихан нозик даврга кириб бормоқдамиз. Мустақиллик, озодлик, эзгулик туйғулари қалбларимизга

чўғ ташлаган аини шу айёмда ҳам қандай масала — сийсийим, интимонийим, иқтисодийим — маданий жиҳатлар билан ўзини билдиришга ҳал этилиши жуда катта аҳамиятга молик.

Чунки, маданият — тириклик жамиятининг пойдевори тўшунчаларидан бири, унинг тараққиётининг муҳим омил. Маданият одамларнинг ўз-ўзига, бир-биринга меҳр-оқибати, кенг маънода эса юрт ва юртдошларига хурмат-эътиқоди ифодасидир. Маданият — жамиятнинг юзидир.

Мамлакат ва унинг халқига одатда маданиятга қараб баҳо берилди. Маданият соҳасидаги ютуқлар жамият ҳолатининг инобатга энг лойиқ исботлари саналади. Чунки маданият қарор топган жамиятда киши ўзини эркин ҳис этади. қадр-қиммати баланд бўлади. Лоақал шу жиҳатдан ўз-

Ўзини ҳурмат қилган, юртни севган ҳар қили маданият учун қурашсини, унинг раванқига ўз ҳис-сасини қўшиши лозим.

Табият жон талашиб турган, аспринг ҳаёт-момот даврига кадам қўйган мураккаб бир вазиятда нажотимиз — гап эмас, меҳнат! Меҳнат биз учун нафақат тириклик пойдевори, балки, ўз-ўзимизга, жамиятимизга эътиқодимиз меъзони.

Одамларнинг бошини қовуштириб бир мақсад сари етаклаш, меҳр-оқибатли ижодий муҳит яратиш, эртанги кунни қўра билиб унга қисматни бағишлаш ҳар кимнинг қўлидан келмайди. Раҳбарликка даъвогар одам энг юқори, энг қаттиқ талабларга жавоб беришини керак. Жамиятда қандай фазилатлар қарор топиши керак бўлса, улар аввало раҳбарлар қиёфасида мужассам бўлиши керак. Чунки, ташкилотлар - жамиятнинг хужайраси бўлса, раҳбарлар унинг ҳолатига боғлиқ. Етуқ, ҳалол, маъналик етакчилар йўлида режалар ўзгача қўлаш касб этиб, тамоман янги уфқлар очилиши мумкин.

